

1. Projekbeskrywing

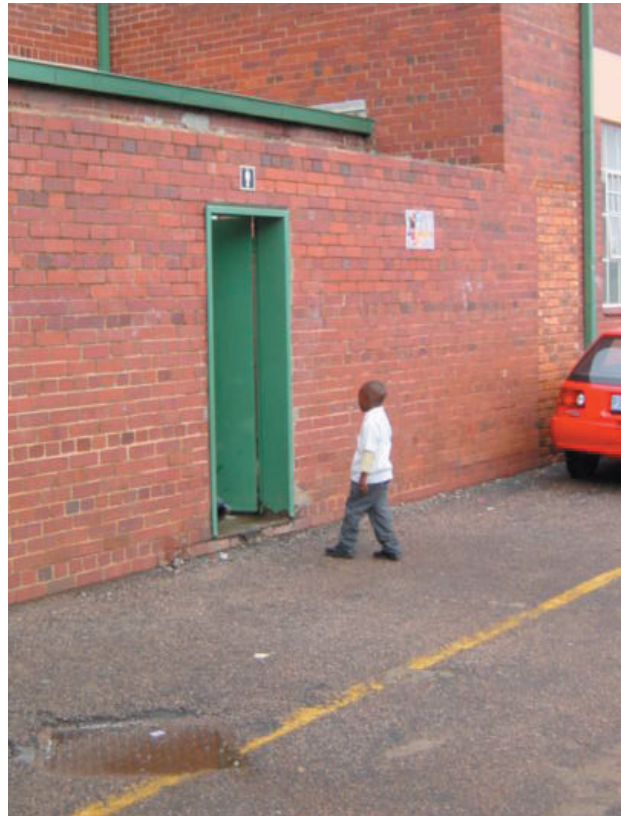

Fig. 1.1 Dansa privaatskool, Pretoria

Projekbeskrywing

Algemene probleem:

Die algemene probleem is die ontwerp van 'n openbare skool in die middestad van Pretoria.

Agtergrond van die probleem:

Die middestad van Pretoria en ander Suid-Afrikaanse stede ervaar snel bevolkingsgroei. Een bewys hiervoor is die verskynsel dat ongebruikte kantoorblokke in woonsteleenhede omskep word.

Inwoners van die middestad het geredelike toegang tot werk en kommersiële geleenthede in hul onmiddellike omgewing, maar daar is weinig skole tot hul nabye beskikking waar slegs 'n beperkte aantal privaatskole funksioneer. Gevolglik ontstaan 'n behoefte vir openbare skole in die middestad wat aan inwoners 'n bereikbare en bekostigbare opvoeding kan bied.

Suid-Afrika se tradisionele skoolmodel sal nie vir die middestad deug nie, aangesien dit te veel ruimte opneem in die vorm van lae, uitgestrekte geboue wat dikwels wyd oor 'n kampus versprei is, tesame met groot speelgronde en sportvelde.

Die oprig van hierdie tipe skool in 'n digte stedelike konteks het die volgende probleme:

- sulke groot oop oppervlaktes is fisies nie beskikbaar nie
- grondpryse in die middestad is duurder as voorstedelike gebiede
- die digte, stedelike karakter word daardeur benadeel
- funksionele werking van die middestad word benadeel (dienste, voetgangers en motors moet langer afstande aflê)

'n Behoefte ontstaan dus vir die ontwikkeling van 'n skool-model

wat 'n kleiner grondoppervlakte opneem en sodoende nie afbreuk doen aan die stedelike aard van die omgewing nie.

'n Tweede deel van die probleem is hoe skoolontwerp reageer op die nuutste leerplan, die Hersiene Nasionale Kurrikulum, wat deur die Departement van Onderwys ingestel is. Die Hersiene Nasionale Kurrikulum (HNK) vervang Kurrikulum 2005.

'n Belangrike kenmerk van die nuwe leerplan, soos Kurrikulum 2005, is die toepassing van *Uitkomsgebaseerde Onderrig* of UGO. Die vraag ontstaan of die tradisionele klaskamermodel en skoolopset geskik is om die verandering in die wyse van leer te ondersteun, en hoe 'n nuwe ontwerp positief op die behoeftes daarvan kan reageer.

Kliënt en behoeftes:

Aangesien die ontwerp van 'n openbare skool beplan word, is die Gauteng Departement van Onderwys (GDO) die kliënt.

Die skool word binne die raamwerk van die HNK beplan en sal leerders in die *Algemene-Onderwys-en-Opleidingsband* (AOO-band) akkommodeer. Tien grade (graad R tot graad 9) word in die AOO Fase ingesluit. Ouderdomme van leerders wissel hoofsaaklik tussen 5 en 16 jaar. Voorsiening moet gemaak word vir 80 leerders per graad, dit wil sê 800 leerders in totaal.

Met inagneming van die stedelike konteks van die ontwerp, bestaan die moontlikheid van bykomende funksies wat tot die program gevoeg kan word, soos ruimtes vir openbare aktiwiteite of kommersiële bedrywighede.

Beperkings van die program:

Die volgende beperkings word aanvaar:

- Godsdienst- en taalverskille tussen gebruikers van die gebou sal nie 'n daadwerklike invloed op die ontwerp

van die gebou hê nie.

- Die skool sal nie afhanklik van eie grootskaalse sportgeriewe, bv. sokker- en atletiekvelde, wees nie. Leerders sal op georganiseerde wyse na sulke sportgeriewe vervoer word vir oefeningsessies en wedstryde, soos dit reeds deur privaatskole in die stad hanteer word.
- Geen koshuisgeriewe word voorsien nie.

Keuse van terrein:

Omdat die studie spesifiek 'n ondersoek na die probleme en geleenthede van 'n skool in die middestad behels, is die keuse van 'n terrein wat sterk stedelike eienskappe openbaar belangrik. Enkele eienskappe van 'n terrein wat as stedelik beskou word sluit die volgende in:

- Omliggende geboue is van merkbare hoogte (meer as 4 verdiepings)
- Dit vorm deel van 'n aaneenlopende straatfasade
- Dit is langs 'n gevestigde voetgangerroete.
- 'n Verskeidenheid funksies word omliggend aangetref.
- Die omliggende area is dig ontwikkel.
- Openbare vervoerstelsels is binne loopafstand beskikbaar.

Die gekose terrein wat voldoen aan bogenoemde vereistes, is geleë in Pretoriusstraat, in die SSK.

Spesifieke probleem wat ondersoek word en gepaardgaande studie-doelwitte:

As spesifieke probleem word die werking van stelsels in 'n stedelike skool ondersoek, asook die skakeling met stelsels in die stedelike omgewing. Stelsels behoort ondersoek te word vanaf 'n stedelike skaal tot die skaal van individuele ruimtes.

Met die kennis van stelsels wat in die skool en omgewing voorkom, asook 'n begrip van hoe stelsels mekaar beïnvloed, is dit moontlik om hul so te rangskik dat die optimum voordele aan gebruikers van die skool gebied word.

'n Eerste doelwit is om te bepaal tot watter mate die ontwerp van stelsels in en om 'n gebou die funksionering daarvan positief kan beïnvloed. Die interaksie tussen verskeie stelsels kan as 'n groter stelsel beskou word. 'n Stelselbendadering, waar daar gekyk word na die optimisering van die groter stelsel as geheel eerder as enkele stelsels, word voorgeskryf.

'n Tweede doelwit is om te bepaal hoe die fisiese vergestaltung van hierdie stelsels in die ontwerp die argitektoniese produk beïnvloed en hoe dit op opvoedkundige wyse kan bydra tot gebruikers se begrip van die gebou en die werking van die betrokke stelsels.